صمد بهرنگي
ژباړه: ف. رووفي
۲۸.۰۵.۰۹

کوراوغلو او ګنجی حمزه
له چنلي بئل څخه د ګنجي حمزه تيښته
(څلورمه برخه)

ګنجي حمزه دا فکرونه کول او تلو ته تياريده، دورآت يې زين کړ او سپور شو او روان شو او د سيلی په شان د چنلي بئل نه لرې ووت. سبا يې دلي مهتر آسونو ته سر ورښکاره کړ. ګوري چې نه دورآت شته او نه ګنجی حمزه، پوه شو چې اوبه له ورخه تيري دي، په غضب او چيغو کوراوغلو ته راغی او راويښ يې کړ او ورتـه يـې وويل:

((پاڅه چي نور د خوب وخت نه دی، ګنجي حمزه دورآت تښتولی دی!))

په چنلي بئل کي غوغا ګډه شوه. ياړانو ښځو او نارينه وو د کوراوغلو په ملالتولو شروع وکړه چي: ((مګر تا تـه مو نه و ويلي چي په هر کس او ناکس باور کول په کار نه دي؟ فرق نه لري که د پهلوان آس بوځي يا يي ښـځه، دواړه د ده ناموس دي. تر اوسه زموږ له داره د چنلي بئل په آسمان کي مرغۍ نه شوه الوتلای. د کوراوغلو او چنلـي بئـل او ياړانو له نامه به خانان، پاچاګان او سترخان لړزيدل خو اوس ګورئ چي زموږ کار دي ځای ته ورسيده چي يو بـي نامه او نښانه ګنجی بوډا راغی له دي ځايه يي آس وتښتاوه او لاړ. همدا نن او سبا چي هر ځای ته خبر ورسيږي لـه هري لوري به دښمنان زموږ پر خوا مخه کړي. کوراوغلو تا په خپل لاس داسي کار وکړ که چيري ټول جهان سره لاسونه يو کړی وای، نه يي شو کولای. اوس وګورو چي دورآت به له کومه پيدا کړي؟))

کوراوغلو وويل: ((دورآت نه شته خو قيرآت شته. وربانديږ سپرېږم او ځم دورآت پيدا کوم. لږ مي ملامت کړئ.))

نګار بي بي رامخ ته شوه او وي ويل: ((ولي به دي نه ملامتوو؟ تا د چنلي بئل قانون مات کړ. مګر تا پخپلـه موږ تـه نه دي ويلي چي د بي ځايه رحم او ميني د احساس قرباني نه شو؟ مګر تا پخپله نه دي ويلي چي ځيني وخت يوه بـي ځايه مينه په زرهاو خيانتونـه او کشالي پـه ځان پسي راوړي؟ تـا پخپل بـي ځايـه رحم او شفقت سره چنلي بل تـه د جاسوسانو او خيانتکارانو پښي راوغزولې.

ته څه پوهيږي چي دغه جاسوس له کومه راغلی و او دورآت يي چيرتـه بـوت چي تـه وايـي ورپسي ځم او پيدا کوم يي؟ دورآت لاړ او اوس بايد د غليم بريد تـه منتظر اوسو...د چنلي بئل اوسپنيز ديوال درز کړی، دا کار بـه زموږ غليمان خوشاله او زړه ورکړي.))

کوراوغلو سخت په غصه و خو ځنګه چي پوهيده پخپله دي ګناهکار دی هيڅ غږ يي نه کاوه او يوازي يي د قهر او خپګان له زوره خپل بريتونه ژوول او تاويده راتاويده به.
ناڅاپه جګ شو او ايواز ته يي مخ ورواړه و او وي ويل: ((ايوازه! ماته شراب راوړه!))
پهلوان ايواز شراب راوړل. کوراوغلو اووه جامه شراب يو په بل پسي پر سر راواړول. بيا يي دلي مهتر ته مخ واړوه او وي ويل: ((آس زين کړه! قيرات يي زين کړ اود هغه مخي ته يي راوست. دغه وخت کوراوغلو ګونګ و او ژبه او شونډي يي نه خوځيدي. مخ يي دومره سور شوی و چي سري خيال کاوه اوس به اور واخلي. قيرآت چي پر خپلي شا کوراوغلو وليد، د هغه په غصه پوه شو، سم يي پر ځمکه وواهه او داسي دوړي يي راپورته کړي چي پهلوان يي له سترګو پناه کړ. دغه وخت کوراوغلو يوه چيغه وويسته چي د جګړي ډګر واى، د لښکر زړه به چاودلی وای او وسله به يي پر ځمکه لويدلی وای.
قيرآت د کوراوغلو د چيغي په ځواب کي په دواړو پښو ودريد او وزري او غاړه يي جګه کړه او داسي وشنيده چي له لوړو ځخه ډبري ولړزيدي او راوغورځيدي. او د آواز انګازي يي د چنلي بئل د غره په سلهاوو نقطو کي تاو شوي، ته به وايي په سلهاوو آسونه وشنيدل. دغه وخت کوراوغلو او آس يي د ګرد او دوړو له منځه د بريښنا په شان ووتل او د غره څخه راکښته شول. لږه شيبه وروسته د چنلي بئل يارانو د ځار د کمر له سره د دښتي په زړه کي يوه سپينه ليکه وليده چي په تيزۍ سره لري وځي او سپينه کرښه شاته پريږدي.
ګنجي حمزه د ځان له ډاره په هيڅ ځای کي تم نه شو. آس يي زغلاوه او روان و. کله به يي شا ته هم کاته او آس به يي واهه. لږه لاره پاتي وه چي ځلوينښت ژرندو ته ورسيږي چي بيا يي شا ته وکاته ويي ليد د ليري نه داسي دوړي هوا ته پورته کيږي ته به وايي چي خاوري باديږي، لږ چي ځير شو کوراوغلو يي وليد چي قيرآت زغلوي او لوړي ژوري ته هيڅ نه ګوري او د سيلی په شان را روان دی که پر ځمکه وغورځيږي زر توټي به شي.
د ګنجي حمزه خوله وچه شوه، ژبه يي په خوله کي نه چليده او احساس يي وکړ چي ډير پخوا مړ شوی او په قبر کي پروت دی. نور يي له لاسه څه پوره نه و پرته له دي چي په ډيره منډه يي ځان د ژرندي ور ته ورساوه او راکوز شو او د دورآت جلو يي د ور په درشل پوري وتاړه او په تلوار يي ژرندګري ته غږ کړ، ای ژرنده ګره بدبخته، ژر راووځه، دروازي ته دي اجل رارسيدلی دی.
ژرندګری ژر راووت خو په پښو نه شو ودريدلای، په ډار او انديښنه يي پوښتنه وکړه: ((وروره څه خبره ده؟ زما بوډا نه څه غواړي؟))
حمزه وويل: ((زه هيڅ نه غواړم. ګوره هغه چي را روان دی کوراوغلو دی د چنلي بئل نه راځي. آسونه يي ناروغه شوي دي، هر راز دارو درمل ورته ګټه و نه کړه، نو حکيمانو او کيمياګرو ورته ويلي دي چي د ژرندګري ماغزه د دې مرض دوا ده. اوس کوراوغلو د ژرندګري په ماغزو پسي ګرځي چي آسونه يي ښه شي. که نه نو له آسونو پرته د خانانو او پاچاګانو سره نه شي جنګيدلی. زه حسن پاچا راليږلی يم چي ژرندګري خبر کړم چي پر وخت ځانونه بچ کړي. مګر اوريدلي دي نه دي چي حسن پاچا غواړي چنلي بئل ته لښکر وباسي.))
ژرندګری وارخطا او غلی و، آخر يي وويل: ((ولي مي نه دي اوريدلي خو اوس وايه چي څه خاوري پر سر باد کړم؟ اووه اته کسه ډوډۍ خواره لرم چيرته نه شم تښتيدای.))
ګنجي حمزه وويل: ((ژر شه جامي دي وباسه زما جامي واغونده او لاړ شه د ناوي لاندي پټ شه. زه به په يو ډول کوراوغلو تير باسم او که مي تير نه باسلو، پريږده چي ما مړ کړي. ته ښځه او اولاد لرې. هيڅ مي زړه نه غواړي

چې اته کسه ډوډۍ خور يتيمان او بې سرپرسته پاتې شي. زه يو وزګار او بې کسه سړی يم، هسې هم له ژونده ستړی شوی يم.))

ژرندګري سمدلاسه خپلې جامې وويستلې او د ګنجي جامې يې واغوستلې او لاړ د ژرندې ناوې لاندې پټ شو. ګنجي حمزه هم ژر د ژرندګري جامې واغوستلې او ځان يې د اوړو ډيری ته وغورځاوه او سر مخ يې په وړو سپين کړ.

ناڅاپه کوراوغلو لکه اجل د ژرندې ور ته راورسيد او غږ يې وکړ: ((ای ژرندګري، ژر بهر ته راوځه!))

ګنجی حمزه د ژرندګري په جامو کې راووت او وې ويل: ((ما ته وايې؟ په چوپړ کې حاضر يم.)) کوراوغلو وويل: ((هغه پر آس سپور چې همدا اوس له ما نه مخکې دلته راغی څه شو؟))

ګنجي حمزه وويل: ((لاړ، د ناوې لاندې پټ شو. نه پوهيږم چې څه کار يې کړی چې ته يې وليدې رنګ يې والوت او لاړ د ناوې لاندې پټ شو. ما ته يې هم وويل چې چا ته يې ځای و نه ښيئم.))

کوراوغلو په ټوپ له آسه پلی شو او وې ويل: ((ته زما د آس جلو ونيسه، زه پوهيږم چې څه ورسره وکړم.))

بيا يې د قيرآت جلو د حمزه په لاس کې ورکړ او دننه ورغی. ټيټ شو او وې ويل: ((حمزه راوځه!))

ژرندګري لا پسې ځان بيرته کړ او وې ويل: ((ولې بهر ته درووځم؟ زه هغه ماغزه نه لرم چې ستا د آسونو مرض ښه کړي. ښه ده چې دلته مړ او بهر ته و نه ووځم.))

کوراوغلو وويل: پريږده احمقه! مرض څه دی؟ ماغزه څه دي؟ وايم راووځه. مه مې عصباني کوي.))

ژرندګري بيا ځان لا راکاږه او کوراوغلو هم ور ننه وت څو بالاخره د ژرندګري پښه يې ونيوله او بهر ته يې راوويست خو چې سترګې يې ورباندې ولګيدې وې ليد چې ګنجی نه دی، کوم بل سړی دی. هغه وخت پوه شو چې ګنجي حمزه ډير بد تير ايستلی دی، فوراً يې بهر ته رامنډه کړه. بهر يې څه وليد؟ ګنجی حمزه يې وليد پر قيرآت سپور دی او حرکت ته تيار، هغه وخت چې حمزه د دورآت پالنه کوله، لنډه آشنايي يې هم د قيرآت سره پيدا کړې وه. سربيره پر دې چې کوراوغلو په خپله د هغه جلو د حمزه په لاس ورکړې و، همدا وجه وه چې حمزه په ډير لږ نوازش او غوړه مالۍ سره توانيدلای و پر قيرآت سپور شي. کوراوغلو نور ځمکه او آسمان نه پيژانده. قهر يې سترګې ړندې کړې وې. غوښتل يې توره راوباسي او وار وکړي خو فکر يې وکړ چې که قيرآت يو ګام واخلي نو مرغی هم د هغه د پوندو ګرد ته نشي رسيدلی. بيا به اوبه له ورخه تيرې شوې يې. له دې کبله لږ په آرام شو او حمزه ته يې وويل: ((ای حمزه، تيز راغلی يم. قيرات خولې شوی، که داسې ورباندې سپور شې نو آس به ناروغه شي. راکوز شه لږ يې په لاره بوځه چې خوله يې وچه شي.))

حمزه وويل: ((پروا نه لري. بيره نه لرم. کرار کرار ځم خوله به يې په خپله وچه شي.))

حمزه دا وويل او آس يې روان کړ. کوراوغلو وليد حمزه آس ډير وران زغلوي، جلو يې داسې ټينګ راکاږي چې نږدې دی د آس شونډې څيرې شي. کوراوغلو بې تابه شو او وې ويل: ((نمک حرامه ولې زما په مخ کې آس داسې آزاروې؟ مګر نه پوهيږې چې قيرآت زما د سترګو تور دی؟ د هغه ډوډۍ او مالګې حق دې ښه په لاس راکړ چې تا ته مې درکړې وه.))

حمزه وويل: ((کوراوغلو، ته پهلوان يې، ځوانمردۍ او سخاوت نوم دې تللی، له يوې مياشتې نه لږه مې ستا د دسترخوان جوته خوړلې ده، نو ولې يې راته يادوې؟ تاسره نه ښايي، اوس يو آس څه ارزښت لري چې دومره عذر او زاري کوې؟))

کوراوغلو وویل: ((مکاره حمزه، ټګي او برګي مه کوه. ښه پوهیږي چي قیرآت یعني څه. اوس که خانان او پاچاګان واوري چي قیرآت یې وړی دی، څه پوهیږي چي څومره خوشالي به وکړي؟))

حمزه وویل: ((کوراوغلو، زه باید لاړ شم. دا خبرې دې په ځان وسپاره.)) غوښتل یې چي روان شي چي کوراوغلو وویل: ((ای حمزه، غوږ ونیسه وګوره څه درته وایم. پوهیږم چي ته قیرآت نه شي ساتلی. ریښتیا وایه وګورم چا چنلي بئل ته راستولی وې؟))

حمزه وویل: ((کوراوغلو، پوه شه او خبر شه، هر څه چي مي په چنلي بئل کي تا ته ویلي ول، ریښتیا و. دې ګنجي سر پر ما باندې دا دومره ښکلي او پراخه دنیا راتنګه کړې ده. هر چیرته لاړم لکه د سپي یې وشړلم. د هیچا نه خوښیده چي زما مخ ته وګوري. اوس قیرآت بیایم حسن پاچا ته یې ورکوم څو زه هم ښه ورځ ووینم او د خپل بخت نه غچ واخلم.))

کوراوغلو وویل: ((دا دې خپل فکر و که حسن پاچا درته دا لار ښودلې ده؟))

حمزه وویل: ((حسن پاچا.))

کوراوغلو فکر وکړ او وې ویل: ((ته خیال کوې چي چا نو پر تا دا توره ورځ راوستې ده؟))

حمزه وویل: ((څه پوهیږم، خامخا زما بخت به همداسي و. ښایي چي خدا زه څه پوهیږم. یوازې غواړم له خپل بخت نه غچ واخلم.))

کوراوغلو وویل: ((حمزه پر تا هم زموږ د نورو ملیونو هیوادوالو په شان د حسن پاچا غونډې کسانو لـه لاسه توره ورځ راغلې، ته د دې پر ځای چي د هغوی سره وجنګیږې، مرسته ورسره کوې. ته چنلي بئل ته، ملیونو هیوادوالو ته دې خیانت کوې. قیرآت راوله بیرته چنلي بئل ته ستانه شو. ته د چنلي بئل له یارانو څخه یې او حسن پاچا په وړاندې وجنګیږه، ته له دې لارې کولای شي انتقام واخلي او نورو ملیونو هیوادوالو ترڅنګ نیکمرغه شې.))

ګنجي حمزه وویل: ((کوراوغلو، ما خپله لاره موندلې ده. خپلو هیوادوالو سره هیڅ علاقه نه لرم. هر څوک د ځان د هوسایني په فکر کي دی. زه لاړم.))

کوراوغلو وویل: ((خیانتکاره، آس راکړه. څومره پیسي غواړې، شتمني غواړې له ما نه یې واخله.))

ګنجي وخندل او وې ویل: ((کوراوغلو، تا چي دنیا په خپله لیدلې، مګر نه پوهیږې چي ګنجیان خپله خدای هم نه شي تیر ایستلای؟ ښه، فرض کړه چي زه له آسه کوز شم، هغه وخت ته ما ژوندی پریږدې چي هر څومره پیسي غواړم، را یې کړې؟ کوراوغلو جانه، جوړجاړې نه شم کولای، خوشي مي کړه لاړ شم اوږده لار مي مخي ته ده. زه توقات ته ځم که ته ریښتیا کوراوغلو یې، خپله راشه او قیرآت د حسن پاچا نه واخله، پریږده چي زه هم له دې لارې نه د شتو څښتن شم. نور له ما نه لاس واخله.))

کوراوغلو وویل: ((حمزه، پریږده د آس بیه درتهووایم چي تیر دې نه باسي. قیرآت پورته دی له اتیا زره سرکرده اتیا زره پسونه، او اتیا زره خزانو او پیسو نه، پورته دي له اتیا زره آسونو او اتیا زره غوایانو نه.

حمزه وویل: ((کوراوغلو، بې‌غمه اوسه زه قیرآت د دنیا په مال نه بدلوم. حسن پاچا راسره شرط ایښی دی چي خپله وړه لور دونا بې بي ما ته راکړي، زه لاړم ته هم خپله پوهیږې که قیرآت دې خوښیږي توقات ته راشه زه هم هلته یم. ژمنه کوم چي درسره مرسته وکړم د خدای په آمان.))

کوراوغلو نور ټینګ نه شو او چیغه یې کړه: ((ځه خاینه، خو پوه شه چي سر دې لکه بادرنګ له تنه جلا نه کړم کوراوغلو به نه یم او حسن پاچا ته هم زما پیغام ورسوه او ورته ووایه چي ژبه دې د څټ له طرفه را و نه باسم

کوراوغلو به نه یم. که کور ورته ګور نه کړم، بی غیرته به یم. چې قیرآت د خانانو په وینو کې و نه زغلوم، سړی به نه یم.))

حمزه وویل: ((دا ستا او د حسن پاچا ستونزه ده، په ما پورې اړه نه لري.))

حمزه دا وویل او په آس یې آواز وکړ او د سترګو په رپ کې پناه شو. کوراوغلو یوازې د ژرندې په ور کې پرېوت او چیغه یې کړه. بیا کیناست او ساز یې سینې ته راټینګ کړ او افسوسناکه ساز یې وغږاوه او عاشقانه او له کینې نه ډکه سندره یې وویله.